

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS LENGVOSIOS ATLETIKOS MOKYKLOS 2008 METŲ FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO ATASKAITA

2009 m. birželio 1 d.
Šiauliai

I. IŽANGA

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Šiaulių miesto savivaldybės kontrolieriaus 2008 m. birželio 16 d. pavedimu Nr. PA-11. Auditą atliko Šiaulių miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja Inga Šimkūnaitė.

Audituojamas subjektas – Savivaldybės biudžetinė įstaiga Lengvosios atletikos mokykla (toliau – Sporto mokykla), adresas: S. Daukanto g. 25, Šiauliai, identifikavimo kodas – 145914695. Audituojamu laikotarpiu Sporto mokyklai vadovavo direktorius Tolvydas Skalikas, vyriausiąja buhalterė dirbo Regina Saudargienė.

Audito tikslas – įvertinti Savivaldybės biudžetinės įstaigos Lengvosios atletikos mokyklos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, savivaldybės (valstybės) turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2008 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl metinės biudžeto įvykdymo ataskaitos ir ataskaitos apie savivaldybei nuosavybės teise priklausantį bei patikėjimo teise valdomą valstybės turtą, dalis.

Ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines atskaitas, savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

II. AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituota 2008 metų finansinė atskaitomybė, atskirais atvejais tęstinumo bei planavimo tyrimui panaudoti 2007 ir 2009 metų duomenys.

Audito metu buvo vertinamos Sporto mokyklos 2008 metų finansinės ataskaitos (su priedais):

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. sausio 1 d. d. ataskaitos (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6).

Sporto mokyklos biudžeto asignavimų planas metams, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimu 2008 m. sausio mėn. 31 d. Nr. T-2 (2008 m. gruodžio mėn. 18 d. sprendimo Nr. T-394 redakcija), - 1432,4 tūkst. Lt, iš kurių specialioji programa – 46,6 tūkst. Lt.

Finansinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais, patvirtintais Valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais),

teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų buhalterinę apskaitą, finansinės atskaitomybės sudarymą, turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, vidaus kontrolę, taip pat kitais teisės aktais.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir savivaldybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama juo teisėtai. Visiškas užtikrinimas yra neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. visų kasinių išlaidų – 13,87 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
- 1 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių – 23,06 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir išipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, susipažinta su Sporto mokyklos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais ir Sporto mokyklos vykdoma veikla, susipažinta su pasirinkta apskaitos sistema, atliktas vidaus kontrolės aplinkos tyrimas, nustatyti rizikos veiksniai, galintys turėti įtakos finansinėms ataskaitoms, nustatytas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys.

Atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, pajamų bei prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų srityse.

Siekiant gauti pakankamus, tinkamus ir patikimus audito įrodymus, buvo taikytos skaičiavimo, dokumentų tikrinimo, analitinės ir paklausimo (klausimų pateikimo ir gautų atsakymų vertinimo) audito procedūros. Pavyzdžiai įrodymams gauti atrinkti taikant atsitiktinės atrankos metodą (pasirinkta profesiniu sprendimu).

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

III. PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS

1. Dėl darbo užmokesčio teisėtumo ir apskaičiavimo

- 1.1. Pagal Darbo kodekso 147 straipsnio 1 dalį „Kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo tvarkos taisykles“. Sporto mokyklos direktoriaus 2004 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. V-13 patvirtintų Darbo tvarkos taisyklių 15 p. trenerių darbo laikas, įskaitant ir šeštadienius, nustatomas pagal tarifikuotų valandų skaičių ir direktoriaus patvirtintą darbo grafiką. Pagal įstaigos pateiktą informaciją dalis trenerių – sporto mokytojų 2008 metais dirbo 6 d. per savaitę. Sporto mokykla skaičiuodama trenerių – sporto mokytojų darbo užmokesčių taikė 5 darbo dienų darbo laiko grafiką.
- 1.2. Skaičiuojant įvairias išmokas nesivadovauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 650 patvirtinto Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos) nuostatomis darbo užmokesčio už kasmetines atostogas skaičiavime:
  - 1.2.1. treneriams - sporto mokytojams skaičiuojant apmokėjimą už kasmetines atostogas 2008 metų gegužės – liepos mėnesiais, iš Privatizavimo fondo lėšų mokamas pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio padidinimas, į vidutinio darbo

užmokesčio skaičiavimus įtraukas ne visiškai laikantis Tvarkos 6.2. punkto reikalavimų, kad skaičiuojamojo laikotarpio darbo užmokestis dalijamas iš faktiškai dirbtų per tą laikotarpį dienų skaičiaus: iš Privatizavimo fondo mokama vidutinio darbo užmokesčio dalis paskaičiuota padalijus iš 2 paskutinių mėnesių darbo dienų skaičiaus, nors skaičiuojamasis laikotarpis pagal Tvarkos 6.1. punktą yra 3 paskutiniai mėnesiai. Be to, vadovaujantis 2008 m. birželio 3 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos raštu Nr. SR-71-06-45, pedagoginiams darbuotojams vidutinis darbo užmokestis kasmetinėms atostogoms apmokėti turi būti skaičiuojamas taip, kad jis būtų ne mažesnis, koks yra apskaičiuotas iš nustatyto atostogų skaičiavimo mėnesių darbo užmokesčio, atsižvelgiant į tarifinio atlygio koeficientą). Apskaičiuojant darbo užmokestį už kasmetines atostogas vienos dienos vidutinis darbo užmokestis neperskaičiuotas pagal atostogų mėnesio tarnybinį atlyginimą, gegužės mėnesį padidėjus tarnybinio atlyginimo koeficientui, kaip numatyta Tvarkos 6.12. punkte.

- 1.2.2. Nustatyta, kad skaičiuojant darbo užmokestį už kasmetines atostogas nesilaikyta Tvarkos 6.6. punkto reikalavimų: skaičiuojant darbuotojo vidutinį darbo užmokestį nėra įtrauktos 2007 metų gruodžio mėnesį mokėtos vienkartinės pinigines išmokos, kurios į skaičiavimą įtraukiamos kaip metinės premijos, t. y. į vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimą įtraukiamos imant 1/4 bendros jų sumos per 12 mėnesių, einančių prieš tą mėnesį, už kurį (ar jo dalį) mokamas vidutinis darbo užmokestis.
- 1.3. Pastebėtina, kad darbas pagal antrą darbo sutartį toje pačioje darbovietėje, jeigu jis tapatus darbui pagal pirmąją sutartį, yra traktuojamas kaip viršvalandinis darbas, už kurį pagal Darbo kodekso 193 straipsnį turėjo būti mokama ne mažiau kaip 1,5 darbuotojui nustatytos mėnesinės algos. Sporto mokykloje 2008 metais pagal dvi darbo sutartis tą patį darbą dirbo trys darbuotojai. Jiems nepriskaičiuota per 2008 metus 6,5 tūkst. Lt darbo užmokesčio bei 2 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų.
- 1.4. Nesivadovaujant Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2006 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. AP-463 patvirtintais Biudžetinių sporto mokymo įstaigų bendrųjų etatų finansavimo normatyvais, kurias sporto mokyklai skirta 0,5 masažuotojo etato, Sporto mokyklos direktoriaus 2008 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. P-12 0,5 valytojos etato pervardinta į masažuotojos, 2008 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. P-13 neteisėtai padidinant koeficientą iki 9,8. Darbuotojai 2008 metais neteisėtai buvo priskaičiuota 6,6 tūkst. Lt darbo užmokesčio bei 2 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų.
- 1.5. Sporto mokyklos direktorius papildomai dirba pareigose treneriu – sporto mokytoju, tačiau šis darbas nėra aptartas pagrindinėje darbo sutartyje ar sudaryta darbo sutartis kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekso 99 straipsnio 2 dalyje, 114 straipsnio 1 dalyje ir 119 straipsnyje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 str. 3 d. 1 p. Šiaulių miesto savivaldybės taryba 2008 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T-388, suteikė savivaldybės administracijos direktoriui įgaliojimus: savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų skyrimas į pareigas, atleidimas iš jų teisės aktų nustatyta tvarka, kitų funkcijų, susijusių su juridinių asmenų vadovų darbo santykiais įgyvendinimas Darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Minėti teisės aktų nesilaikymo atvejai bei klaidos turėjo įtakos darbo užmokesčio apskaitai, todėl negalime patvirtinti Sporto mokyklos 219,7 tūkst. Lt išlaidų darbo užmokesčiui ir 68,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms teisėtumo.

2. Dėl turto apskaitos

- 2.1. Sporto mokyklos direktoriaus 2008 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 1.2-67 „Dėl ilgalaikio materialiojo turto, ilgalaikio nematerialiojo turto, mažaverčio inventoriaus, žaliavų, medžiagų, kuro, prekių, pinigų, griežtos apskaitos dokumentų inventorizacijos.“

atliekant Sporto mokyklos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, žaliavų, medžiagų ir kito turto inventorizaciją, nepilnai vadovautasi Inventorizacijos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais) 55 p. nuostatomis: ilgalaikis turto ir atsargų inventorizavimo aprašai nėra sudaryti pagal buhalterines sąskaitas.

- 2.2. Nekilnojamas turtas (pastatai), kuris Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2004 m. vasario 26 d. sprendimu Nr. T-60 patikėjimo teise perduotas Sporto mokyklai, nėra tinkamai įregistruotas nekilnojamo turto registre, neišspręstas ir naudojamo sklypo klausimas. Audito metu buvo nurodyta, kad turtas nėra tinkamai įregistruotas, šis klausimas tebesprendžiamas.
- 2.3. Nustatyti atvejai, kai ilgalaikiam turtui taikyti nusidėvėjimo normatyvai ne pagal Šiaulių miesto savivaldybės valdybos 2001 m. lapkričio 6 d. sprendimu Nr. 405 patvirtintus turto nusidėvėjimo normatyvus procentais, kai kurio ilgalaikio turto nusidėvėjimas apskaičiuotas nesilaikant Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1K-405 redakcija), 44 p. nuostatų, kad ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) skaičiuojamas kas mėnesį, pradedant skaičiuoti kitą mėnesį po įsigijimo.

Šios klaidos turėjo įtakos finansinių atskaitų teisingumui:

- *Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. sausio 1 d. balanse (Forma Nr. 1) likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nurodytas:*
ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo (020) – 0,3 tūkst. Lt mažesnis,
Ilgalaikio nematerialiojo turto nusidėvėjimas (021) – 0,9 tūkst. Lt mažesnis,
ilgalaikio materialiojo turto fondo (250) – 1,2 tūkst. Lt didesnis.
- *Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (Forma Nr. 3) likutis metų pabaigoje nurodytas:*
ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo (amortizacijos) – 1,2 tūkst. Lt mažesnis,
ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės – 1,2 tūkst. Lt didesnis.

3. Dėl pajamų ir išlaidų apskaitos

- 3.1. Sporto mokykla ne visas pajamas apskaitė vadovaudamasi Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 200 p. bei 308 p. reikalavimų: pajamos registruojamos apskaitoje, jas uždirbus, t. y. pirkėjui perdavus prekes ir suteikus paslaugas. To pasėkoje 2008 metais apskaitoje neužregistruota 1,0 tūkst. Lt pajamų bei debetinių skolų.

Šios klaidos turėjo įtakos finansinių atskaitų teisingumui:

- *Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. sausio 1 d. balanse (Forma Nr. 1) ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:*
nenurodytas likutis Tiksliniai atsikaitymai (172) – 0,6 tūkst. Lt,
atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais (178) – 0,4 tūkst. Lt mažesnis,
Biudžetinių įstaigų pajamos (400) likutis nurodytas 1 tūkst. Lt mažesnis.
- *Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. sausio 1 d. ataskaitoje (Forma Nr. 6- metinė) ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:*
debetinio įsiskolinimo iš viso likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje parodytas 1 tūkst. Lt mažesnis.

- 3.2. Sporto mokyklos išlaidos ne visada apskaitomos vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 261 p., kuris reglamentuoja, kad faktinės išlaidos registruojamos ataskaitinio laikotarpio, kada jos buvo patirtos (išgytas turtas, gautos paslaugos ir kt.), buhalterinėje apskaitoje, o mokamos transporto išlaidų kompensacijos

vaikams apskaitomos ne pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 253 p. bei 258 p. nuostatas, kuriuose numatyta, kad kompensacijos kredituojamos apskaičiuotų išmokų sumomis ir šiomis sumomis debetuojamos išlaidų sąskaitos. 2008 metų gruodžio mėnesio apskaitoje neužregistruota 1,4 tūkst. Lt išlaidų bei kreditinio įsiskolinimo.

Šios klaidos turėjo įtakos finansinių atskaitų teisingumui:

- *Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. sausio 1 d. balanse (Forma Nr. 1) ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nenurodyti likučiai:
Pavedimų lėšų išlaidos (214) – 1,4 tūkst. Lt,
Atsiskaitymai pagal išmokas (190-199) – 1,4 tūkst. Lt.*
- *Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. sausio 1 d. ataskaitoje (Forma Nr. 6- metinė) ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:
kreditinio įsiskolinimo iš viso likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje parodytas 1,4 tūkst. Lt mažesnis.*

4. Dėl finansinių atskaitų teisingumo

4.1. Nesivadovaujant Buhalterinės apskaitos įstatymo 17 straipsnio bei Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 10 punkto nuostatas, kad apskaitos registruose susumuojamos bendros apyvartos ir apskaičiuojami sąskaitų likučiai, kai kurios finansinių atskaitų eilutės užpildytos ne pagal apskaitos registrų bei sąskaitų duomenis:

4.1.1. nustatyti Sporto mokyklos Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. sausio 1 d. balanso ir Didžiosios knygos sąskaitų skirtumai: Didžiosios knygos 403 sąskaitos 3,5 tūkst. Lt likutis balanse atvaizduotas kaip Finansavimas iš kitų šaltinių (232), be to paramos lėšų apskaitos tvarkymas ne pagal Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 211 p. ir 214 p. reikalavimus, sąlygojo, kad balanse nėra atvaizduotas 3,5 tūkst. Lt kreditinis įsiskolinimas Atsiskaitymai už pavedimų lėšas (176).

4.1.2. Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. sausio 1 d. ataskaitoje (Forma Nr. 6- metinė) kreditinio įsiskolinimo iš viso likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje parodytas 0,4 tūkst. Lt mažesnis nei apskaitytas memorialiniame orderyje Nr. 6.

5. Pažanga šalinant nustatytus trūkumus

Apie audito metu nustatytas klaidas, neatitikimus, teisės aktų pažeidimus Sporto mokyklos direktorius buvo informuotas žodžiu, taip pat 2008 m. gruodžio 23 d. raštu Nr. S-177.

Pažymėtina, kad Sporto mokykla ėmėsi priemonių audito metu teiktoms rekomendacijoms įgyvendinti: Sporto mokyklos direktoriaus 2008 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1.2-80 nustatė atsargų pajamavimo bei išdavimo tvarką; 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1.2-77 pakoreguotas sąskaitų planas; patvirtintos kitos pakoreguotos tvarkos bei taisyklės; 2009 metais 1,2 tūkst. Lt pakoreguotas ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei likutinės vertės priskaitymas; paramos, pavedimų ir kitų lėšų apskaita tvarkoma pagal teisės aktų reikalavimus; taupant darbo užmokesčio lėšas darbuotojams, dirbantiems 1,5 etato sumažintas darbo krūvis, paliekant po 1 etatą.

IV. REKOMENDACIJOS

Sporto mokyklos direktoriui:

1. Imtis priemonių, kad darbo užmokestis būtų skaičiuojamas pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščių duomenis bei teisės aktų reikalavimus. Užtikrinti, kad darbo užmokesčio lėšos būtų naudojamos, nepažeidžiant teisės aktų nuostatų.

2. Kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių dėl Sporto mokyklos vadovo papildomo darbo toje pačioje darbovietėje įforminimo ir dėl Sporto mokyklos bendrųjų etatų finansavimo normatyvų pakeitimo.
3. Atliekant inventurizaciją, pilnai vadovautis Inventurizacijos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais) nuostatomis.
4. Imtis priemonių, užtikrinančių, kad visais atvejais Sporto mokyklos turto, išlaidų, pajamų ir kitų sričių apskaita būtų pilnai tvarkoma, vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1K-405 redakcija), reikalavimų.

Savivaldybės kontrolės ir audito
 tarnybos vyriausioji patarėja

Inga Šimkūnaitė